BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Raport privind activitatea regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

2019

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Raportul pentru anul 2019

Privind activitatea regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Prezentul raport a fost elaborat în baza prevederilor art.58 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice,* aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora autoritatea publică tutelară elaborează în fiecare an un raport privitor la întreprinderile publice aflate în subordine, pe care îl publică pe pagina proprie de internet.

Raportul are ca scop asigurarea transparenței activității întreprinderilor publice aflate în subordinea Băncii Naționale a României, aceasta fiind desfășurată în concordanță cu obligațiile ce le revin potrivit legislației în vigoare.

Banca Națională a României este autoritate publică tutelară pentru regiile autonome **”Imprimeria Băncii Naționale a României”** și **”Monetăria statului”,** care funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară în subordinea băncii centrale.

I. Prezentarea generală a regiilor autonome din subordinea Băncii Naționale a României

Regiile autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României" și "Monetăria Statului" sunt întreprinderi publice de interes național care, prin activitatea desfășurată, contribuie la realizarea atribuțiilor Băncii Naționale a României privind asigurarea bancnotelor și monedelor metalice necesare unei circulații monetare adecvate, la un nivel corespunzător standardelor băncii de emisiune.

Regiile autonome sunt organizate și funcționează în conformitate cu prevederile *Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale,* cu modificările şi completările ulterioare și cu regulamentele de organizare și funcționare ale acestora, care fac parte integrantă din Hotărârea Guvernului nr.231/1991.

Obiectul principal de activitate al regiei autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României" îl constituie fabricarea biletelor de bancă pentru acoperirea nevoilor de numerar ale țării, pentru vânzări la export în scop numismatic de către Banca Națională a României, precum și de bancnote pentru alte țări. Totodată, regia autonomă mai desfășoară și alte activități din domeniul producției tipografice diverse, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.231/1991.

Obiectul principal de activitate al regiei autonome "Monetăria statului" îl constituie fabricarea de monede metalice pentru satisfacerea nevoilor de numerar ale țării și pentru vânzări în scop numismatic de către Banca Națională a României. Totodată, regia autonomă desfășoară și alte activități, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.231/1991.

II. Cadrul legal

Cadrul legal aplicabil include, în principal, următoarele acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr.231/1991 privind înființarea regiilor autonome Monetăria statului și Imprimeria Băncii Naționale a României;
- Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităţilor economice de stat ca regii autonome şi societăţi comerciale, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanţa Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, cu modificările ulterioare;
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanţa corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr.722/2016 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a unor prevederi din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanţa corporativă a întreprinderilor publice;
- Ordonanţa nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societăţile naţionale, companiile naţionale şi societăţile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum şi la regiile autonome, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.3818/30.12.2019 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli al operatorilor economici, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia;
- Ordinul Ministrului Finanţelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situaţiile financiare anuale individuale şi situaţiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanţelor Publice nr. 2873/2016 privind reglementarea procedurii de raportare a unor indicatori economico-financiari de către operatorii economici cu capital/patrimoniu integral ori majoritar deţinut direct sau indirect de autorităţile publice centrale ori locale, cu modificările ulterioare;
- Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr.600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

III. Politica de acţionariat a autorităţii publice tutelare – Banca Națională a României

Regiile autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” și ”Monetăria Statului” sunt persoane juridice și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară în subordinea Băncii Naționale a României, fără să fie organizate sub forma societăților pe acțiuni. Conform prevederilor art. 1 paragraful al patrulea din Hotărârea Guvernului nr.231/1991, Banca Națională a României este împuternicită să reprezinte interesele statului în consiliile de administrație ale celor două regii autonome.

Prin activitatea desfășurată, regiile autonome contribuie la realizarea atribuției Băncii Naționale a României privind emiterea însemnelor monetare, sub formă de bancnote şi monede, ca mijloace legale de plată pe teritoriul țării, astfel încât să fie asigurat necesarul de numerar, în strictă concordanţă cu nevoile reale ale circulaţiei băneşti.

Calitatea de acționar în numele statului a fost exercitată de către Banca Națională a României prin atribuțiile de autoritate publică tutelară, în conformitate cu prevederile Ordonanţei de urgenţă a

Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanţa corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea publică tutelară este preocupată să asigure un echilibru între responsabilitățile sale de reprezentare a intereselor statului, în sensul urmăririi unui imperativ de profitabilitate sustenabilă în activitatea celor două regii autonome și cele decurgând din exercitarea atribuțiilor specifice băncii centrale, respectiv de emisiune monetară, la realizarea cărora contribuie regiile autonome din subordine.

În formularea diverselor instrumente de acțiune vizavi de regiile autonome din subordine, prevăzute de cadrul legislativ în domeniul guvernanței corporative (scrisoarea de așteptări, indicatorii de performanță, contractul de mandat, procesul de evaluare a performanței etc.), autoritatea publică tutelară urmărește principiul eficienței și profitabilității economice.

Totodată, autoritatea publică tutelară apreciază necesară o politică de dividend a statului armonizată cu nevoile investiționale ale întreprinderilor publice din subordine.

Pe parcursul anului 2019, în toate acțiunile întreprinse de Banca Națională a României în calitate de autoritate publică tutelară, aceasta a dat dovadă de transparență a activității desfășurate cu privire la întreprinderile publice pe care le are în subordine și a monitorizat publicarea pe paginile de internet ale regiilor autonome a documentelor și informațiilor prevăzute de cadrul legislativ în domeniul guvernanței corporative a întreprinderilor publice.

Autoritatea publică tutelară menține pe website-ul propriu o evidență a administratorilor regiilor autonome aflate în subordine, cu datele acestora de identificare, precum și Scrisorile de așteptări elaborate pentru fiecare dintre cele două regii autonome, din care derivă obiectivele și rezultatele așteptate de la acestea.

Autoritatea publică tutelară a realizat monitorizarea și evaluarea performanței regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” pe baza indicatorilor de performanță negociați și aprobați pentru actualul mandat al Consiliului de administrație al regiei autonome.

În cazul regiei autonome ”Monetăria Statului”, în urma procedurilor de selecție desfășurate pe parcursul anului 2019, autoritatea publică tutelară a numit un nou Consiliu de administrație, într-o componență modificată, de trei membri, dintre care reprezentantul desemnat de Ministerul Finanțelor Publice, având calitatea de administrator provizoriu. În condițiile în care aprecierea membrilor Consiliului de administrație al regiei autonome a fost aceea că nu sunt întrunite aspectele legale pentru declanșarea procedurii de selecție a directorului, al cărui mandat urmează să înceteze prin ajungere la termen în cursul lunii august 2020, etapele aferente cadrului de guvernanță corporativă rămase de implementat au fost decalate corespunzător.

În acest context, performanța așteptată de la organele de administrare ale regiei autonome ”Monetăria Statului” este raportată, până la momentul negocierii și aprobării indicatorilor cheie de performanță, la țintele asumate prin bugetul de venituri și cheltuieli și la obligațiile ce le revin administratorilor prin contractul de mandat.

În ceea ce privește indicatorii economico - financiari și nefinanciari realizați de cele două regii autonome în anul 2019, se consemnează o evoluție favorabilă a acestora, în sensul înregistrării unui profit brut mai mare decât cel planificat, în principal, pe fondul creșterii valorii veniturilor totale realizate de cele două regii autonome.

Regiile autonome nu au estimat și nu au înregistrat în anul 2019 plăți restante (conform datelor din tabelul nr. 1).

Tabel nr.1
- mii lei

INDICATORI	***Imprimeria BNR***			***Monetăria Statului***		
	Buget 2019	**Realizări 2019**	**Variație %**	**Buget 2019**	**Realizări 2019**	**Variație %**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Venituri totale	80.200	83.566	+4	73.397	84.731	+15
Cheltuieli totale	76.755	74.981	-2	69.909	75.508	+8
Rezultat brut (profit / pierdere)	3.445	8.585	+149	3.488	9.223	+164
Profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit	2.899	7.259	+150	2.909	7.179	+147
Nr. mediu de salariaţi total	140	137	-2	324	308	-5
Plăţi restante	-	-	-	-	-	-
Creanţe restante	-	-	-	-	-	-

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2019, Bugetele de venituri și cheltuieli 2019 ale regiilor autonome aprobate prin HG nr. 379/2019 și nr.503/2019.

Prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat al anului 2019 s-a estimat că activitatea regiilor autonome urmează să fie generatoare de profit, acesta fiind prognozat la o valoare netă de 2.899 mii lei în cazul regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României”, respectiv de 2.909 mii lei pentru regia autonomă ”Monetăria statului”.

Profitul realizat în anul 2019 de cele două regii autonome a depășit nivelul estimat cu 150% (+4.360 mii lei), în cazul regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” și, respectiv cu 147%

(+4.270 mii lei) în cazul regiei autonome ”Monetăria statului”, în principal, ca urmare a creșterii veniturilor totale față de cele planificate de regiile autonome.

Valoarea patrimoniului regiilor autonome nu a înregistrat modificări în anul 2019 față de anul precedent, menținându-se la nivelul total de **950 mii lei**, din care 370 mii lei reprezintă patrimoniul regiei autonome Imprimeria Băncii Naționale a României, iar 580 mii lei este valoarea patrimoniului deținut de regia autonomă Monetăria statului (conform datelor din tabelul nr. 2).

Tabel nr. 2
- mii lei

INDICATORI	Total		Imprimeria BNR		Monetăria Statului	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Patrimoniul regiilor autonome	950	950	370	370	580	580

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2019.

Vărsămintele virate la bugetul de stat de regiile autonome din subordinea Băncii Naționale a României, în anul 2019, au fost în sumă de **15.678 mii lei** (conform tabelului nr.3), acestea fiind aferente exercițiului financiar 2018. Vărsămintele virate bugetului de stat au fost determinate potrivit legii și prevederilor memorandumului Ministerului Finanțelor Publice privind repartizarea unei cote de minimum 90% din profitul net al anului 2018.

Tabelul nr.3
- mii lei

Specificații	2018	2019
Total valoare vărsăminte cuvenite bugetului de stat, virate în perioada de raportare din profitul regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României, din care:	**23.140**	**15.678**
Imprimeria Băncii Naționale a României	15.397	11.677
Monetăria Statului	7.743	4.001

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” și ”Monetăria statului” *pentru anul 2019*

Politica de vărsăminte din profiturile nete ale regiilor autonome are în vedere inclusiv nevoile de retehnologizare a activității, care trebuie să conducă la o performanță îmbunătățită a activității regiilor și la reducerea costurilor asociate.

Preocuparea Consiliului de administrație al regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” pentru implementarea cadrului normativ în domeniul guvernanței corporative a fost în concordanță cu așteptările semnificative ale autorității publice tutelare, aspect confirmat și în contextul procesului de monitorizare și evaluare a performanței regiei autonome de către autoritatea publică tutelară.

În ceea ce privește regia autonomă ”Monetăria Statului”, autoritatea publică tutelară a finalizat în anul 2019 procesul de selecție al administratorilor, declanșat ca urmare a încetării contractelor de mandat prin acordul de voință al părților semnatare, punând astfel bazele ca noul consiliu de administrație să finalizeze implementarea cadrului normativ în materia guvernanței corporative, prioritară fiind numirea conducerii executive a regiei potrivit prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011*, astfel încât să poată fi elaborat și aprobat planul de administrare în integralitate (componenta de administrare și componenta de management), iar indicatorii de performanță financiari și nefinanciari să fie transmiși către autoritatea publică tutelară în vederea negocierii și ulterior, aprobării acestora.

IV. Modificări strategice în funcționarea întreprinderilor publice (fuziuni, divizări, transformări, modificări ale structurii de capital etc.)

În cursul anului 2019 nu au intervenit modificări strategice în funcționarea regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României, de tipul celor menționate.

V. Evoluția performanței financiare și nefinanciare a regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Performanța financiară realizată pe parcursul exercițiului financiar 2019, relevă preocuparea pentru menținerea unei profitabilități sustenabile în desfășurarea activității regiilor autonome, în strictă concordanță cu cerințele băncii centrale prin care aceasta asigură din punct de vedere cantitativ, valoric și în structura pe cupiuri numerarul necesar bunei desfășurări a circulației monetare.

Din analiza datelor prezentate în tabelul nr. 4, se constată o creștere față de anul precedent a cifrei de afaceri totale a celor două regii autonome, care a înregistrat în anul 2019 o valoare de 162.104 mii lei, evoluție la care au contribuit ambele regii autonome, pe fondul majorării veniturilor din producția vândută.

Creșterea mai accentuată a cheltuielilor regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” față de anul precedent, înregistrate ca urmare a nivelului semnificativ al costurilor indirecte și generale de administrație comparativ cu perioada de referință, generate de volumul amortizărilor imobilizărilor, a determinat reducerea profitului brut total.

De asemenea, reducerea valorii activelor imobilizate este determinată, în principal, de volumul

amortizării imobilizărilor corporale puse în funcțiune de Regia autonomă ”Imprimeria Băncii Naționale a României” în vederea continuării procesului de pregătire din punct de vedere tehnic și logistic pentru fabricarea bancnotelor euro, începând din momentul în care România va adera la Zona Euro.

Tabel nr.4
-mii lei-

INDICATORI	Total regii		Imprimeria BNR		Monetăria Statului	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Active imobilizate	128.275	109.383	104.189	84.522	24.086	24.861
Active circulante	76.200	76.994	40.112	39.020	36.088	37.974
Capitaluri - total	119.668	118.535	67.286	62.975	52.382	55.560
Cifra de afaceri neta	146.149	162.104	73.917	81.169	72.232	80.935
Venituri totale	147.968	168.297	78.796	83.566	69.172	84.731
Cheltuieli totale	127.847	150.489	63.796	74.981	64.051	75.508
Profit brut	20.121	17.809	15.000	8.586	5.121	9.223
Profit net	16.507	14.438	12.506	7.259	4.001	7.179
Număr mediu de salariați	454	445	138	137	316	308

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2019

În ceea ce privește activele circulante ale celor două regii autonome, valoarea totală a acestora a înregistrat o ușoară creștere față de anul precedent, cu 1% (+794 mii lei), pe fondul impactului net generat de următoarele evoluții:

- creșterea cu 5,2 % (+1.886 mii lei) a activelor circulante la R.A. ”Monetăria Statului”, determinată de creșterea stocurilor;
- scăderea cu 2,8% (-1.092 mii lei) a activelor circulante la R.A. ”Imprimeria Băncii Naționale a României”, determinată de reducerea valorii creanțelor și a stocurilor.

VI. Politicile economice şi sociale implementate de regiile autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Politicile economice și sociale implementate de regiile autonome sunt armonizate cu prevederile legale aplicabile și sunt realizate astfel încât activitatea desfășurată să fie în continuare generatoare de profit. Regiile autonome și-au desfăşurat activitatea respectând principiile contabile generale.

Astfel, metodele şi principiile economice/contabile aplicate în 2019 au fost în conformitate cu legislaţia în vigoare, respectiv cu Ordinul Ministrului Finanţelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea

Reglementărilor contabile privind situaţiile financiare anuale individuale şi situaţiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

Regia autonomă "Imprimeria Băncii Naționale a României" a finalizat în proporție de peste 95% procesul investițional început în anul 2012, prin punerea în funcțiune a trei echipamente contractate anterior, care alături de utilajele deja achiziționate constituie o linie de fabricație modernă și completă pentru fabricarea bancnotelor.

La regia autonomă "Monetăria statului" procesul de retehnologizare se află în curs de desfășurare. Implementarea acestui proces va conduce la creșterea productivității, a calității produselor finite, la reducerea pierderilor tehnologice, precum și la utilizarea mai eficientă a resursei umane disponibile.

În anul 2019, regia autonomă "Imprimeria Băncii Naționale a României" a parcurs procesele de supraveghere pentru certificatele deținute pentru sistemul de management integrat al calității, mediului, sănătății și securității ocupaționale, implementate în conformitate cu standardele internaționale ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, respectiv OHSAS 18001:2008, reînnoindu-și, de asemenea, certificatul de securitate industrială eliberat de Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

În cadrul politicilor sociale, a fost avută în vedere în cursul anului trecut asigurarea unor standarde corespunzătoare pentru desfășurarea activității salariaților, măsurile aplicate fiind în conformitate cu reglementările în vigoare, dintre care enumerăm: acordarea de tichete de masă și de vacanță, asigurarea necesarului de echipament individual de protecţie a muncii, asigurarea de cursuri de formare profesională în vederea creșterii calității activității desfășurate.

VII. Date privind opiniile cu rezerve ale auditorilor externi şi preocupările de înlăturare şi prevenire a acestora

În cazul regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României", auditorul extern și-a exprimat opinia fără rezerve, consemnând faptul că situațiile financiare aferente anului 2019 ale regiei autonome oferă o imagine fidelă a poziției financiare a acesteia, a rezultatului operațiunilor sale, precum și a fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar al anului 2019, în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, cu modificările şi completările ulterioare.
Pentru regia autonomă "Monetăria Statului", opinia auditorului extern cu privire la situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2019 a fost formulată "cu rezerve", deoarece regia nu are intabulate toate imobilele.

VIII. Concluzii

Rezultatele economico - financiare înregistrate în anul 2019 de regiile autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României sunt pozitive, evidențiind preocuparea comună a autorității publice tutelare și a întreprinderilor publice pentru desfăşurarea activităţii în condiţii de eficiență și profitabilitate.

Autoritatea publică tutelară remarcă eforturile susținute ale administratorilor regiei autonome ”Imprimeria Băncii Naționale a României” pentru consolidarea implementării principiilor de guvernanță corporativă, pentru continuarea îndeplinirii rezultatelor conform Scrisorii de așteptări a autorității publice tutelare și promovarea obiectivelor de dezvoltare ale regiei autonome cuprinse în Planul de administrare, precum și pentru finalizarea procesului investițional de retehnologizare a activității de imprimare a bancnotelor.

În ceea ce privește regia autonomă “Monetăria Statului”, apreciem că este necesară încheierea implementării unui ciclu complet de monitorizare a performanței pe baza principiilor guvernanței corporative a întreprinderilor publice, prioritară fiind continuarea demersurilor din partea administratorilor regiei autonome pentru a finaliza procesul de selecție a conducerii executive și etapele care decurg din aceasta.